

EWANGELIZACJA W DOBIE GLOBALIZACJI

*Bp Andrzej F. Dziuba, Perspektywy i wyzwania chrześcijaństwa,
Wydawnictwo „Bernardinum”, Pelplin 2014, ss. 224.*

Współczesny świat w dużej mierze dzięki nowym sposobom komunikacji interpersonalnej i medialnej wydaje się coraz bardziej pluralistyczny, zróżnicowany pod względem kulturowym, cywilizacyjnym, światopoglądowym i religijnym. „Globalna wioska” stanowi aktualny areopag, będący wyzwaniem dla współczesnego Kościoła. Istotne przemiany ideowe, dokonujące się od drugiej wojny światowej, niemal całkowicie przemieniły mentalność i obyczajowość zachodniego kręgu kulturowego; najpierw ustroje totalitarne, nazizm i komunizm, a następnie ideologia liberalna, „rewolucja seksualna” oraz praktyczny materializm i hedonizm zachwiały tożsamością Europy, przeciwstawiając jej chrześcijańskiej tradycji i duchowemu dziedzictwu nowe światopoglądy lansujące inny styl życia. Obserwacja owych przemian jest niejako warunkiem wstępnym do podjęcia dzieła nowej ewangelizacji.

Swoistą diagnozę i realny obraz współczesnego świata przełomu tysiącleci - niemal w połowie drugiej dekady XXI wieku - przedstawił biskup łowicki, prof. dr hab. Andrzej F. Dziuba w publikacji *Perspektywy i wyzwania chrześcijaństwa*. Istotną zaletą omawianej publikacji jest odnoszenie się Autora do aktualnych problemów współczesnego świata i zagadnień pozostających w centrum ludzkich zainteresowań. Wobec rozmaitych realiów aktualnej rzeczywistości Biskup-Professor jako teolog, a zarazem badacz kultury, przypomina istotne, fundamentalne, niemal katechizmowe prawdy stanowiące o oryginalności orędzia chrześcijańskiego. Ukazuje więc najpierw Jezusa Chrystusa jako jedyne Zbawiciela, by zaakcentować nie tylko indywidualny wymiar konsekwencji będących owocem wiary, ale także ich wymiar społeczny i wspólnotowy. Podkreślenie prawdy o tym, że chrześcijaństwo to nie zbiór moralitetów, szlachetnych idei, czy swoisty humanizm, ale żywa, osobista relacja wobec Chrystusa zostało uwypuklone poprzez przypomnienie, iż jest On „najpewniejszą drogą chrześcijanina” (s. 27). Autor przedstawił następnie w sposób jasny i przejrzysty istotę oraz misję Kościoła jako sakramentu Chrystusa, a zarazem wspólnotę życia i nadziei. Wskazał takie obszary działalności ewangelizacyjnej Kościoła, które w aktualnej sytuacji wydają się najpilniejszym zadaniem, np. obecność pośród osób młodych. Poruszył także kwestię wewnętrznej reformy Kościoła również w zakresie instytucjonalnym.

Analizując aktualną sytuację i mentalność współczesnego człowieka, Autor wyliczył rozmaite zjawiska, charakteryzujące dzisiejszą religijność. Oprócz zasygnalizowania problemu indywidualizmu, relatywizmu więcej miejsca poświęcił omówieniu kwestii laicyzacji oraz sekularyzacji, mającej negatywny wpływ na postrzeganie zasad moralnych; opisując zjawisko tzw. „prywatyzacji wiary” zwrócił uwagę na skutki subiektywnego jej przeżywania i kwestionowanie prawowierności Kościołów historycznych.

Istotną zaletą omawianej publikacji stanowią refleksje dotyczące tzw. rzeczywistości ziemskiej. Autor, niejako odpowiadając na pojawiające się w niektórych mediach i środowiskach politycznych zarzuty dotyczące tzw. „mieszania się Kościoła do polityki”, czy intencji tworzenia państwa wyznaniowego, spokojnie, rzeczowo wyjaśnia istotę katolickiej nauki społecznej, a więc genezę nauczania o ekonomii, gospodarce, polityce. Przypomina głównie dotyczące tego nauczanie św. Jana Pawła II i wskazuje na personalistyczną koncepcję człowieka jako fundament społecznej doktryny Kościoła. Porusza również zagadnienia demokracji politycznej, gospodarki rynkowej, wolności, bezrobocia. Osobny rozdział został poświęcony problematyce politycznej, a więc m.in. zaangażowaniu świeckich wiernych w życiu publicznym, znaczeniu nauczania Kościoła w tworzeniu ładu społecznego, wizji państwa jako struktury mającej realizować dobro wspólne. Za bardzo cenne należy uznać uwagi dotyczące demokracji; Autor wypunktował bowiem zarówno jej cechy pozytywne, jak i wskazał na zjawiska negatywne; ukazał również permanentne wyzwanie wynikające z napięcia między ideałem a praktyką, wolnością a odpowiedzialnością, autorytetem a większością.

Końcowy rozdział poświęcony został zagadnieniu ewangelizacji w obszarze kultury oraz w świecie mediów. Odnotowując zjawisko laicyzacji kultury jako charakterystyczną cechę aktualnej cywilizacji, a także kontestowanie Ewangelii, Autor zwraca uwagę na problem kryzysu wartości, aksjologiczny chaos, zacieranie się granic „prawa i bezprawia, dobra i zła, sprawiedliwości i kary” (s. 161), co skutkuje dezorientacją w kwestii wolności i odpowiedzialności. Autor podkreślił, że ewangelizacja kultury należy do najpilniejszych zadań i zobowiązań współczesnego Kościoła; w tym kontekście akcentuje znaczenie aktywności wiernych świeckich. Wobec panującej w mediach swoistej propagandy zła Autor przypomina doktrynę Kościoła na temat zadań środków społecznego przekazu, i przypomina powinność ewangelizowania mass mediów jako kategoryczny postulat.

Analizowana publikacja, napisana językiem komunikatywnym i przystępnym, stanowi nie tylko wskazanie najbardziej pilnych zadań nowej ewangelizacji, ale również jest swoistym, oryginalnym opracowaniem odnoszącym się do bogactwa nauczania św. Jana Pawła II. Stanowi także nowoczesny wykład na temat powołania chrześcijańskiego we współczesnym skomplikowanym i niezwykle zróżnicowanym świecie. Podstawowym motywem, niejako refrenem często się powtarzającym, jest temat nadziei. Autor, choć wskazuje rozmaite negatywne zjawiska, zagrożenia kulturowe i cywilizacyjne, nie popada w pesymizm czy rozpacz, ale zgodnie z duchem Ewangelii widzi w nich wyzwanie dla Kościoła rozumianego jako wspólnota duchownych i świeckich. Nie boi się więc akcento-

wania zadań stojących przed wierzącymi świeckimi w rozmaitych dziedzinach życia społecznego. W tym kontekście wolno zauważyć, że może zbyt mało miejsca poświęcił kwestii odpowiedniej formacji świeckich i przygotowania ich do misji wpisującej się w nurt nowej ewangelizacji.

Przedstawiona książka jasno ukazuje dynamizm i uniwersalizm, a przede wszystkim aktualność chrystianizmu jako propozycji także dla współczesnego świata i człowieka, czasem zagubionego na bezdrożach rozmaitych, niekiedy błędnych światopoglądów oraz ideologii.

Grzegorz Łęcicki